

Neapykantą kurstantys komentatoriai vis dažniau sulaukia teisėsaugos dėmesio

<http://www.delfi.lt/news/daily/crime/neapykanta-kurstantys-komentatoriai-vis-dazniau-sulaukia-teisesaugos-demesio.d?id=60316943>

January 2, 2013

Teismuose vis dažniau atsiduria netinkamus internetinius komentarus rašinėjantys žmonės. Prokuratūra praneša, kad tai neatbaido aktyvių komentuotojų nuo veiklos, užtraukiančios baudžiamąją atsakomybę, o kasmet augantis pradedamų ikiteisminių tyrimų dėl kurstymo prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę skaičius parodo kai kurių piliečių nesugebėjimą naudotis jiems įstatymų garantuojama žodžio laisve.

Kaip teigia Klaipėdos apygardos prokuratūros Klaipėdos apylinkės prokuroras Simonas Genys, besispecializuojantis tirti nusikaltimus asmens lygiateisiškumui ir sąžinės laisvei, ikiteisminių tyrimų, susijusių su neapykantą kurstančiais internetiniais komentais, skaičius Klaipėdoje itin išaugo šiais metais. Vien per spalio mėnesį buvo pradėta 16 tyrimų pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170 str., o per visus metus jų skaičius pasiekė 39. 2011 m. buvo atliekami 28 tokie tyrimai, o 2010 m. – tik 7.

Pasak prokuroro, šiemet itin išaugusį šio pobūdžio tyrimų skaičių lėmė aktyviai veikiančios viešosios įstaigos „Europos žmogaus teisių fondas“ veikla.

Vien pagal šios organizacijos atstovų pareiškimus Klaipėdoje pradėta didžioji dalis, t.y. net 28 ikiteisminiai tyrimai, susiję su neapykantos kurstymu tautiniu pagrindu. Fondo pareiškimuose nurodomi įvairių internetinių svetainių adresai bei juose publikuoti straipsniai, vienaip ar kitaip susiję su lenkų ir lietuvių santykiais.

Pareiškėjų nuomone, itin nepagarbiai ir aktyviai apie lenkų tautinės mažumos atstovus buvo pasisakyta bei galimai internetiniuose komentaruose kurstyta neapykanta lenkų tautybės žmonių atžvilgiu po Lenkijos futbolo sirgalių Lietuvoje sukeltų riaušių.

Be „Europos žmogaus teisių fondo“ pareiškimų, keletas ikiteisminių tyrimų pradėta pagal pavienių asmenų pareiškimus, du – pagal Žmogaus teisių stebėjimo instituto atstovų pareiškimus, vienas – pagal Tolerantiško jaunimo asociacijos pareiškimą (dėl galimo žmonių grupės niekinimo seksualinės orientacijos pagrindu).

„Kartais tenka išgirsti, jog Lietuvoje, prisidengus Baudžiamojo kodekso 170 str., neva ribojama žodžio laisvė, tačiau tai nėra tiesa. Mūsų šalies įstatymai, o konkrečiai Konstitucijos 25 str. garantuoja teisę visiems piliečiams turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti, t.y. ir interneto komentarus rašantys žmonės gali išsakyti neigiamą, ne visiems patinkančią nuomonę pačiais įvairiausiais klausimais, nes nebūtinai kiekvienas neigiamas pasisakymas apie žmonių grupę ar jai priklausančius asmenis dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ir kt. užtraukia baudžiamąją atsakomybę. Ji atsiranda tik tada, kai yra akivaizdus neapykantos „kitokiems“ skatinimas ir jos kurstymas, raginimas smurtauti ar fiziškai susidoroti su kažkam nepatinkančiais asmenimis ar jų grupėmis, todėl dalis šios pobūdžio ikiteisminių tyrimų, pradėtų pagal pareiškėjų skundus, yra nutraukiama, nenustačius nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių“, – už internetinius komentarus traukimo baudžiamojon atsakomybėn pagrindus paaiškino prokuroras Simonas Genys.

Prokuratūra praneša, kad iki šių metų gruodžio mėn. Lietuvoje buvo pradėti 264 ikiteisminiai tyrimai dėl kurstymo prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę, 69 iš jų perduoti teismui, 68 – nutraukti.